

Doprava a zdraví

Hustá dopravní síť v Praze a související intenzita automobilové dopravy má zásadní vliv na kvalitu ovzduší. Kombinace individuální automobilové dopravy s dalšími lokálně působícími zdroji (teplo, energie) vede ke zvýšené zátěži městského prostředí prachem (částicemi), oxidy dusíku a produktem nedokonalého spalování pevných a fosilních paliv - benzo[*a*]pyrenem. Ve velkých městských aglomeracích, mezi které Praha, ale nejenom Praha, patří, je kvalita ovzduší vždy zhoršená, zvláště v blízkosti ulic s intenzivní dopravou. Navíc výfukové zplodiny jsou z automobilů vypouštěny nízko nad zemí, tedy přímo tam, kde dýcháme.

Znečištěné ovzduší se podílí na vzniku a zhoršení řady dýchacích a cévně-srdečních onemocnění. Doprava je také příčinou zvýšené zátěže hlukem pro obyvatele Prahy žijící v blízkosti frekventovaných ulic. Hluk obtěžuje, zhoršuje soustředění, brání v klidném spánku a při dlouhodobém působení může zvyšovat riziko ischemické choroby srdce.

Jedním z nepřímých vlivů dopravy na zdraví je ovlivnění životního stylu. Používání automobilů na úkor chůze nebo cyklistiky znamená omezení přirozené pohybové aktivity, která je pro zdraví nesmírně důležitá. Nedostatek pohybu se uplatňuje jako spolupůsobící faktor v dlouhém výčtu onemocnění a zdravotních ukazatelů. Zvyšuje např. riziko vzniku srdečně-cévních onemocnění, diabetu II. typu, obezity, rakoviny tlustého střeva, rakoviny prsu, osteoporózy a deprese. Nedostatek pohybu v kombinaci s nezdravou výživou vede k stoupající epidemii nadváhy a obezity také u dětí, ta může vést k hypertenzi, růstu LDL a snížení HDL cholesterolu, narušenému dýchání během spánku, ortopedickým problémům a psychosociálním souvislostem (narušené sociální vazby, problémy s učením, zpětné ovlivnění životního stylu) a je také předpokladem nadváhy v dospělosti se všemi zdravotními dopady.

9. 5. 2019, MUDr. Helena Karmarová, Státní zdravotní ústav, Centrum zdraví a životního prostředí